

1.- L'INICI DE L'ESCOLTISME A SANT JUST DESVERN (1957-1961)

Joan M. Puiggròs i Modolell

La referència de l'escoltisme a Sant Just Desvern que us presenta aquesta miscel·lània, és força útil per tal que les noves generacions puguin disposar d'una base escrita que solidifiqui la memòria històrica dels fets viscuts al nostre país, tan necessària a la vida dels pobles i de les nacions.

La generació que va inaugurar l'escoltisme posterior a la Guerra Civil espanyola es trobava immersa en el món de les grans incògnites amagades a posta.

En efecte. Silenciat el país per la força de les armes, asfixiada la nostra cultura per les prohibicions més absurdes, amb una Església catòlica fins aleshores submissa, fidel i força receptiva als poders i honors temporals i un ambient social de profunda hipocresia i d'increïbles justificacions de la seva covardia, van motivar una vigorosa reacció en el si del jovent, quan s'obrí una finestreta legal d'afirmació escolta que li permetia, tanmateix i per primera vegada, una imparable marxa cap endavant, per retrobar la seva identitat i la seva història.

Així doncs, comptant amb la tímida protecció de l'Església catòlica que veia en l'escoltisme una possibilitat d'afirmar la fe en el món dels joves, es van crear en la dècada dels cinquanta molts agrupaments escoltes, i el jovent de Catalunya, que acudí generosament i il·lusionada a nodrir els agrupaments, es trobà amb la sorpresa que no sols existien altres grups escoltes que operaven en la clandestinitat, sinó que van començar a descobrir les realitats del país i la força d'una organització que, més endavant, esdevindria decisiva a l'hora d'enfrontar-se decididament contra les estructures antagòniques de la dictadura.

Val a dir que, una part important de l'Església catòlica, va entendre, al principi, que a canvi de la seguretat de l'aixopluc parroquial, podrien disposar d'uns escolanets pintorescs, organitzats i conscients de la seva fragilitat institucional, per a dur a terme moltes activitats que ho eren tot menys escoltes.

Tot i això, la força del jovent era imparable, més encara quan veien prou clar un nou camí de llibertat i d'afirmació catalanista. No cal dir que aquesta absoluta incomprensió del que significava l'escoltisme va produir situacions molt conflictives i la temptativa d'alienar els escoltes se'n va anar en orris ben aviat, tot deixant el mal record en moltes localitats del nostre país en les quals l'Església catòlica no havia sabut assumir, una vegada més, el paper històric que li pertocava, llevat d'unes quantes excepcions heroïques que són presents a la memòria de tots.

Així doncs, començo la narració del que fou, sens dubte, un meravellós esclat de joventut i patriotisme, quan encara la dictadura senyorejava pertot arreu i del qual tots els antics membres escoltes d'aquell temps ens sentim força orgullosos.

Voldria, finalment, fer un esment especial de Jordi Cardona i Gelabert, veritable artífex del naixement de l'escoltisme posterior a la Guerra Civil espanyola al nostre poble, la intervenció del qual fou decisiva per instaurar l'escoltisme a Sant Just Desvern i, amb ell, un moviment patriòtic d'indubtable transcendència social.

1.1.- Precedents

A partir de la fundació del moviment escolta per Baden Powell a Anglaterra, cap al 1907, el moviment s'expandí pertot arreu. Era, sens dubte, un moviment educatiu de la joventut i va quallar i arrelar amb força a molts països amb una celeritat sorprenent.

Alguns polítics van veure en aquest moviment una possibilitat de mobilització de la joventut al voltant d'unes idees totalitàries. Però la immensa majoria el va adoptar i el respectaren per aconseguir la formació d'una ciutadania responsable que pogués prendre el relleu dels grans. També l'Església catòlica va fer seu aquest moviment, no sense reticències formals i, segons en quins països, amb una franca hostilitat, fins que es van adonar, sempre tard, que l'escoltisme no confessional era una excel·lent eina de formació ciutadana.

A Catalunya sobresurten, entre molts d'altres, dos grans prohoms de l'escoltisme previ a la Guerra Civil. Mossèn Antoni Batlle, impulsor dels agrupaments catòlics i J. Batista i Roca, creador dels Minyons de Muntanya el 1928. Ambdós escoltes de soca-rel.

Podríem esmentar també altres prohoms d'aquest moviment, però aquests dos sintetitzen el que fou un veritable instrument de recuperació nacional i de formació cívica del jovent en aquells moments.

La Guerra Civil del 1936-39 va significar l'enfonsament de Catalunya i, no cal dir-ho, les agrupacions escoltes foren immediatament proscrietes i perseguits els seus capdavanters.

Després d'aquesta guerra, doncs, s'inicien en la clandestinitat, més o menys tolerades pel règim dictatorial, les activitats dels escoltes no confessionals, enquadrats en els diversos moviments excursionistes i més o menys camuflats.

De tant en tant es produïa algun ensurt provinent del jovent ardit de la Falange, però el moviment escolta seguia endavant cada volta amb més força.

Amb una tenacitat heroica, mossèn Antoni Batlle seguia treballant amb molta discreció en l'escoltisme catòlic, amb la inhibició, hostilitat o incomprensió generalitzada de l'estament clerical, que no va saber veure la importància d'un instrument de formació del jovent que era, tanmateix, una eina excel·lent per expandir la fe catòlica o, si més no, impartir uns sòlids fonaments ètics.

Afortunadament, hi va haver dignes excepcions i el moviment escolta catòlic, a més de mantenir uns lligams estrets amb l'escoltisme no confessional, va seguir avançant, acompanyat de molts educadors de tarannà progressista, que veien com n'era d'important aquest moviment per al redreçament cívic i nacional de Catalunya.

El bisbe de Barcelona, el doctor Modrego, de procedència castrense, seguia sense entendre, cap al 1954, això de l'escoltisme. Bona mostra d'aquesta incomprensió es reflecteix en les seves manifestacions a una delegació dels *Scouts de France* aquell mateix any :

“El esculatismo nunca ha encajado en la manera de ser de los españoles; han habido algunos grupos como los Scouts Hispanos, pero a los jóvenes españoles, de profundo sentimiento católico, el esculatismo no puede llenar sus aspiraciones debido a que el esculatismo internacional peca de demasiado naturalismo.”

(*Miscel·lània d'homenatge-Mn. Antoni Batlle - pàg. 278-279*)

Malgrat aquestes bajanades, el desenvolupament de l'escoltisme catòlic i, així mateix, el no confessional, seguia essent imparable. L'activitat de mossèn Antoni Batlle es multiplicava pertot arreu i feia insostenible cada vegada més la posició hermètica del bisbe Modrego.

Finalment, el 26 de novembre de 1955 expirà mossèn Antoni Batlle, víctima d'una llarga malaltia i, al llit de mort, rebé encara el nomenament de consiliari diocesà d'escoltisme.

El bisbe Modrego es posava, doncs, al costat d'un mossèn Batlle moribund. Havia nascut en aquells moments la Delegació Diocesana d'Escoltisme (DDE) i es començà a organitzar el moviment arreu, a l'empara de l'Església catòlica.

1.2.- Any 1954 : Iniciació després de la Guerra Civil

a) Gestions prèvies que van precedir la fundació de l'Agrupament Escolta Sant Just i Pastor

Abans de començar la història del moviment escolta a Sant Just Desvern, cal esmentar que hom ha constatat com un inici d'escoltisme a Sant Just Desvern cap al 1936, del qual no ens ha arribat pràcticament cap dada concreta, però sí que és recollit el fet en diverses publicacions escoltes existents.

Afegim també que, potser va influir la poderosa organització escolta veïna d'Esplugues de Llobregat, emparada pel Grup Excursionista Germanor, el nom de la qual era Agrupament Escolta Cèsar August Torres, fundat pel volts del 1931 amb una projecció comarcal.

En ambdós casos, la Guerra Civil va fer anar en orris les dues institucions.

Com us deia, s'havia organitzat la DDE en unes dependències que el bisbat tenia al carrer Llúria, núm. 7 de Barcelona. Era l'any 1956 i molts rectors de parròquia van començar a pensar en el tema. El desconeixement general que es tenia sobre l'escoltisme era increïble. Però atreure el jovent era força llaminer. Pocs rectors van saber veure les immenses possibilitats que tenia l'escoltisme per afermar la fe en el si del jovent, acceptant unes regles de joc que els permetés desenvolupar les seves activitats i no circumscriure-les a purs actes pietosos, que no s'avenien gens amb el tarannà i la llibertat d'acció imprescindible per a tot moviment escolta.

Però, en el cas de Sant Just Desvern no fou, inicialment, així:

En efecte. Quan el mes d'octubre de 1954 fou nomenat mossèn Pere Montserrat i Juncosa com a rector de la parròquia dels sant Just i Pastor, essent aleshores vicari mossèn Joan Gamisans, va plantejar seriosament la possibilitat d'instaurar l'escoltisme a la parròquia.

El tarannà de mossèn Pere Montserrat era obert i ben aviat es posà en contacte amb Jordi Cardona i Gelabert per aquest assumpte.

Jordi Cardona, força ben relacionat amb els antics escoltes de Palestra, entitat cívica nacionalista anterior a la Guerra Civil espanyola, i en contacte amb els prohoms de l'escoltisme català, com mossèn Antoni Batlle, Jaume Martorell, J. Panyella, Josep Benet, Amadeu Sert i d'altres, fou l'interlocutor essencial en aquells moments de recerca.

S'iniciaren, doncs, converses al respecte i, fins i tot, hi va col·laborar Josep Benet i Caparà, comissari escolta i home d'un dilatat historial escolta anterior i posterior a la Guerra Civil espanyola. Josep Benet vingué a Sant Just Desvern i parlà a fons del tema.

Malgrat això, aquesta primera temptativa no va quallar en una realització concreta, car l'escoltisme catòlic no va aconseguir una legalitat definida fins el 1956-1957, quan la DDE es va consolidar i va organitzar tots els quadres directius del moviment.

Al cap de poc temps, mossèn Pere Montserrat va renunciar a la rectoria de Sant Just Desvern i algunes fonts consultades asseguren que fou degut a serioses friccions amb les autoritats municipals d'aquell moment.

En aquella època, va venir a Sant Just Desvern com a mestre mossèn Josep Montserrat i Torrents, encara no ordenat, el qual era nebot de l'esmentat mossèn Pere Montserrat per a fer-se càrrec de la direcció de l'Escola Núria.

La vacant de la rectoria fou ocupada aleshores, amb caràcter interí, per mossèn Anton Andrés i Ardèvol, en qualitat de regent.

El tarannà de mossèn Anton Andrés era força obert i amable. Això, més la dinàmica de Josep Montserrat, el qual ja tenia experiència escolta, i la legalització efectiva de la DDE, féu que es plantegés seriosament la creació d'un agrupament escolta a Sant Just Desvern.

L'actuació de Josep Montserrat, un cop ordenat sacerdot, fou decisiva i el regent no hi posà cap entrebanc ni va condicionar el desenvolupament inicial de l'escoltisme a la nostra vila. En efecte. Es van reprendre els contactes amb Jordi Cardona, Josep Benet i Amadeu Sert.

D'aquestes converses sorgí ja l'acord de crear com un embrió escolta per iniciar el moviment de forma decidida.

Com a coordinador provisional i, diguem-ne, "*mestre de novicis*" s'encarregà Enric Sabadell i Segur, home de gran experiència escolta. Ell fou qui ensinistrà les primeres passes pràctiques dels primers interessats en el moviment. La primera demostració escolta que es féu a Sant Just Desvern en aquells moments fou a cura d'Enric Sabadell, a l'accidentada zona de la Font Santa, avui dia desapareguda.

Com a incipients escoltes hi van participar Pere Anton i Pruna, David Guasch i Dalmau i Joan M. Puiggròs i Modolell.

Un temps després s'hi afegiren Josep Quintana i Cortès, Josep Bullich i Rañé, Xavier Puiggròs i Modolell i, una mica més tard, Lluís Ramban i Jordà.

Pel que fa a David Guasch i a Pere A. Pruna, si bé van col.laborar puntualment en determinats actes posteriors, no es van vincular definitivament al moviment escolta .

D'aquesta forma es va consolidar un nucli inicial de l'escoltisme afiliat a la DDE que, provisionalment, rebé el nom d'Agrupament Escolta sant Just i Pastor.

A partir d'aquell moment, s'inicia una etapa d'ensenyament de la metodologia escolta, a cura d'Enric Sabadell, de la mateixa DDE i d'altres agrupaments veterans amics, això sí, amb una immensa dedicació i il.lusió de tots els seus novells components.

La regència de mossèn Anton Andrés finalitzava i tothom esperava la vinguda del rector nomenat definitivament pel bisbat, tot esperant que continués la fecunda obra iniciada per mossèn Pere Montserrat, continuada per mossèn Anton Andrés i dinamitzada per mossèn Josep Montserrat, que veia créixer, dia a dia, els membres escoltes, que refermava una organització que ja començava a fer sentir la seva força a Sant Just Desvern i que era, també, una excel.lent referència per als pobles veïns de la comarca.

b) L'Agrupament Escolta Doctor Tenas

Al cap d'un temps de fer petites sortides, veient que el nucli escolta començava a tenir una certa cohesió, mossèn Josep Montserrat va creure arribat el moment de fer la prova de foc a l'incipient moviment. Es tractava de passar una nit en tendes de campanya per començar a espavilar els escoltes

Inicis de l'escoltisme. D'esquerra a dreta: Joan M. Puigròs, Josep Quintana, Pere Font, Josep Bullich. Ajupit: Pere A. Pruna. Sant Llorenç de Munt (1957).

i preparar-los per a una activitat més autònoma, és a dir, no tan lligada als monitors com eren el mateix mossèn Josep Montserrat i Enric Sabadell. Dit amb altres paraules, aquella sortida ens va aviar fora del niu. Havia arribat l'hora de fer escoltisme de debò. En efecte. Faig la transcripció de l'escrit que mossèn Josep Montserrat adreçà als pares per informar-los sobre la primera sortida escolta seriosa. Observeu que encara s'anomenava Agrupament Escolta sants Just i Pastor, denominació que posteriorment seria substituïda per la d'Agrupament Escolta Doctor Tenas, en record de mossèn Antonino Tenas, senyor rector històric de la vila. El text és força interessant i no deixa d'ésser una bona referència històrica de fa més de 36 anys !:

“AGRUPAMENT ESCOLTA SANTIS JUST I PASTOR”
SANT JUST DESVERN

16 de Març de 1958

Molt apreciats senyors :

El nostre incipient Grup Escolta, ha planejat un campament-prova de dos dies, als boscos de l'ermita de Sant Ponç, amb la finalitat de començar la iniciació dels nostres nois en la vida sana i alegre dels “Boys - Scouts”.

Per començar, els nois faran una sola nit d'acampada, en la qual tindran l'ocasió d'assistir a l'acte emotiu de la promesa d'un Minyó de Muntanya.

El Dimarts al matí, tindran missa al campament.

Amb el més sincer desig de col·laborar amb la seva obra educativa, resta seu affm.

Mn. Josep Montserrat

Dies : Dilluns 31 - Dimarts 1 (Setmana Santa)

L·Loc : SANT PONÇ (Corbera de Dalt)

Hora sortida : A les 9 h. del dilluns. Bar Ventura (Carretera)

Hora arribada : A les 19,15 h. del dimarts. Estació de gasolina

Pressupost : 25 Ptes. (Viatge amb autobús)

EQUIP DELS NOIS

Motxilla

Raspall de dents, pasta, sabó, tovallola i pinta

Plat i vas

Ganivet, cullera i forquilla

Pila lot

Cantimplora

Manta o sac de dormir

Paper i llapis

Calçat : qualsevol (No s'ha de caminar gaire)

Jersei

NOTES

1ª Les tendes i demés material de camp, correrà a càrrec de l'Agrupament

2ª No es permet portar ALCOHOL NI TABAC

3ª La quantitat i qualitat dels queviures, s'indicarà particularment als nois.

ASSISTENTS : Rvd. Consiliari . Caps : Josep Bullich i Joan M. Puiggròs

Els nois han de donar avís de la seva assistència al campament, abans del dia 27 de Març (Dijous).

L'avís podran donar-lo al Sr. Rector, a Josep Bullich i a Joan M. Puiggròs.

INFORMACIONS : Telef. ..83 (de 2 a 3 del mig dia) i el 104 (de 6 - 7 de la tarda).....”

Per evitar que els escoltes novells s'esveressin amb aquest bany de natura, van acompanyar-los Enric Sabadell i Segur (com a monitor), mossèn Josep Montserrat (com a consiliari) i sembla ser que també part de la secció d'un agrupament amic de Sarrià. Com a caps del campament hi van anar Josep Bullich i Joan M. Puiggròs.

La sortida, encara que costi una mica de recordar, va entusiasmar tot el jovent i la considero com a punt de partida real de l'escoltisme a Sant Just Desvern. En efecte. L'èxit de la sortida de Sant Ponç va desaparar l'activitat excursionista durant la resta del 1958, assumint, de mica en mica, tota la metodologia escolta que hom cuitava a proporcionar-li.

Els caps feien seves totes les instruccions i informacions que ens arribaven massivament de la DDE.

Per altra banda, es participava en força reunions informatives a Barcelona, on se'ns ensinistrava sobre molts temes puntuals que després posàvem en pràctica al nostre Agrupament.

A partir d'aquest moment, es va començar a concretar la formació de patrulles (grups de nois de 12-16 anys), dirigides per un cap i enquadrades en una secció, la qual era comandada alhora per un ajudant de secció i un cap de secció.

El jovent de la vila inicià la seva integració en aquest magnífic projecte suggestiu que presentà el nou moviment escolta ja consolidat.

El canvi de nom de l'Agrupament es va fer democràticament després de la sortida de Sant Ponç i van guanyar la votació els partidaris del nom Agrupament Escolta Doctor Tenas per raons fàcils de comprendre. Es va confeir l'escut de l'Agrupament segons un disseny que va presentar Josep Bullich, amb una referència a la flor de lis com a símbol escolta, la creu de Sant Jordi com a identitat cristiana i catalana, la campana com a símbol de Sant Just Desvern i les quatre barres com a signe patriòtic d'identitat catalana.

S'adaptà el fulard d'agrupament amb fons groc, amb un format de triangle isòsceles, essent la longitud aproximada d'un dels costats de 94 cm, els altres dos de 64 cm i una banda de color negre de 3,2 cm cobrint tot el perímetre de l'esmentat triangle.

L'uniforme de la Secció de Minyons constava essencialment d'un pantaló curt de pana marró, una camisa caqui amb l'escut de l'Agrupament, les cintes identificadores de la unitat i la boina. Com a calçat, les tradicionals xiruques.

Al cap d'un cert temps es començà a perfilar l'Estol (nois de 8-12 anys), dirigit per les caps (Akeela) M.Dolors Martí i Montserrat Modolell, les quals van rebre la corresponent formació escolta.

El senyor rector de la parròquia facilità la utilització d'un petit local, al peu mateix de la plaça J. Verdaguer, on es podien dur a terme les reunions escoltes i el magatzematge del material.

Tot això, enllaça amb el període de fort desenvolupament de l'escoltisme que s'exposa en el proper capítol. Però, és evident que l'escoltisme estava ja en marxa i les unitats s'organitzaven i coordinaven amb l'ajut de la DDE i, no cal dir-ho, amb força dinamisme durant el temps en què mossèn Josep Montserrat romangué a la parròquia com a consiliari d'aquest Agrupament.

Per acabar, direm que en aquesta etapa, a mig camí entre el rector regent mossèn Anton Andrés i el rector definitiu mossèn Josep Martorell i Vallbé, no es van produir gaires problemes, potser pel respecte que aquest darrer tenia per mossèn Josep Montserrat.

L'etapa, doncs, que va coincidir amb l'estada d'aquest vicari, fou molt beneficiosa per a l'escoltisme que es va desenvolupar, consolidar i, sobretot, va augmentar en nombre.

Respecte del vicari que succeí mossèn Josep Montserrat, Joaquim Gomis, va mantenir sempre una actitud prudent car, a partir d'aquell moment, mossèn Josep Martorell va centralitzar el control dels escoltes, més com a cap suprem de la parròquia que com a consiliari amatent, sol·lícit i animador de la vida escolta.

1.3.- Ubicació del local, organització, caps, seccions i activitats

L'etapa més fecunda de l'escoltisme a Sant Just Desvern, abans de la posada en marxa de l'Agrupament Escolta Martin Luther King l'any 1968, es desenvolupa entre el anys 1959 i 1961, és a dir, a partir de finals del 1958, quan ja s'havia consolidat l'Agrupament escolta amb un Clan, una Secció, un Estol i els corresponents caps que, a més d'assumir aquesta responsabilitat, s'havien format en el mètode escolta amb l'ajut de la DDE i un interès i afany admirables per la seva part.

Pel 1961, aproximadament, es produiria la desfeta, com explicaré més endavant.

Fóra molt extensa la descripció d'aquest trienni, que servem a la memòria com un dels més meravellosos de la nostra vida.

Per donar una idea al lector, ho presentaré esquemàticament. Ben segur que em deixaré noms, anècdotes, fets, incidents i moltes dades més. Espero que els meus companys escoltes ho comprendran atès el temps transcorregut d'aleshores ençà.

Sortida de la Patrulla dels Esquirols. D'esquerra a dreta: Àngel Jimènez i Huertas, Francesc Izquierdo i Amigó, Joaquim Carbonell i Calders, Lluís Ramban i Jordà, i Ricard Segura i Romero. (Col.lecció: Joaquim Carbonell i Calders)

Els punts bàsics que van definir l'escoltisme d'aquest trienni van ser:

- a) Promesa escolta
- b) Camp Escolta d'Informació (CEI) - Camp d'Escola de Preparació (CEP) i Formació de Caps (FOCA)
- c) Sortides remarcables
- d) El Cau
- e) Configuració de les unitats i els seus caps
- f) Activitats desenvolupades durant aquest trienni
- g) Altres referències interessants d'aquest període

a) Promesa escolta

“Pel meu honor i amb la gràcia de Déu, prometo fer tot el que pugui per complir els meus deures envers Déu i la pàtria, per ajudar tothora l'altra gent i per obeir la Llei escolta”.

Si hi ha quelcom sagrat en el record dels qui hem estat escoltes, és la promesa solemne que vam fer ara fa molts anys i que segueix present insistentment en el més profund de la nostra consciència.

Gairebé diria, doncs, que seguirem essent escoltes fins a la fi dels nostres dies si, quan sentim aquesta veu, sabem deturar el nostre pas per ésser fidels, una vegada més, a la promesa que sembla perduda en el temps però que és tan present a la nostra història personal, aquesta història que portem a coll-i-bé com aquella motxilla de la joventut.

Ben aviat vàrem fer la promesa els grans. Això fou a un campament emmarcat en un CEI a la localitat de la Roca del Vallès, en el transcurs de l'any 1958.

Davant d'un nombrós col·lectiu d'escoltes de molts agrupaments, J. Bonet acceptà la promesa solemne de Josep Bullich, de Josep Quintana, de Lluís Ramban i de Joan M. Puiggròs.

Aquesta promesa em va marcar molt i em segueix interrogant en els moments de solitud o de reflexió.

Paral·lelament, la va fer el més gran de la colla, Xavier Puiggròs, en un CEP i, allà mateix, va ser nomenat cap de secció provisional. A la mateixa època, la van fer les dues caps de l'Estol, M. Dolors Martí i Montserrat Modolell.

Els altres membres de l'Agrupament la varen fer de mica en mica, però fou ja a dins d'una cerimònia escolta de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas, o bé en col·laboració amb d'altres agrupaments, com fou la promesa a Sant Cugat del Vallès de Joaquim Carbonell i de Ricardo de Campos.

b) CEI, CEP i FOCA:

Els tres tipus de campament eren necessaris per accedir a la responsabilitat de caps. Per fer la promesa calia haver participat en un CEI o similar. Després venia el CEP, on ja s'accentuava la responsabilitat i la comesa de cap. I, finalment, la FOCA, uns cursets ja en profunditat que

intentaven donar una formació molt superior i d'acord amb la problemàtica del moment (política, organitzativa, conflictivitat parroquial, nous corrents, evolució del jovent, etc.).

Crec que a tots tres cursets hi van participar només Xavier Puiggròs, Lluís Ramban i Joan M. Puiggròs.

c) Sortides remarcables

Secció : Minyons

1.-Curset de caps al castell d'Aramprunyà (Baix Llobregat) (juliol 1958).Hi van participar els caps de Patrulla Joaquim Carbonell, Ricardo de Campos i sembla que algun cap més i va durar tres dies. El cap fou Joan M.Puiggròs i l'ajudant, Lluís Ramban.

2.- Campament a La Costa (Montseny) (19-26/8/1958). Hi van participar dues patrulles que van formar un sol col·lectiu. El cap fou Josep Quintana i, com a auxiliars, hi van participar dos consiliaris, mossèn Capell i mossèn Mulera. Tots el recorden com a molt gratificant aquest campament ubicat al costat del riu Tordera i que va durar una setmana.

3.- Camp d'estiu de La Pobla de Lillet (Berguedà) (21-29/7/1959). Fou un camp d'estiu en que la pluja no va estar al costat dels escoltes que es van mullar de valent, com també les tendes, el material, en fi, tot. Tota l'organització se'n va anar en orris. Van tornar a casa, a més de remullats, una mica moixos. Aquell dia van aprendre una nova lliçó de la naturalesa.

4.- Batalla al castell de Sant Jaume (Anoia) (1960). Hi van participar tres agrupaments i uns 60 minyons. Es tractava de conquerir el castell ocupat pels boers i els atacants eren els anglesos. El material de guerra eren unes bossetes de paper plenes de farina, que havien de fer impacte en el contrari, de tal manera que l'escolta enfarinat es retirés a una zona neutral degudament supervisada per un grup de caps, també neutrals, però que es morien de ganes de participar-hi com els seus minyons. Crec recordar que no se'n va salvar ningú, de quedar enfarinat, fins i tot els del mateix equip neutral, que es van acostar massa a la línia de foc. Però el castell es va conquerir i fou millor que acabés així atès l'ímpetu invasor dels assaltants, que repartien bosses de farina a tort i a dret. Joaquim Carbonell va tenir l'honor de ser nomenat general Baden Powell en aquella arriscada operació i va deixar ben alt el penó de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas.

5.- Campament a Sant Quirze Safaja (Vallès Oriental)(1960). Mentre l'aleshores vicari de la parròquia, mossèn Josep Montserrat, que era també consiliari de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas havia organitzat una estada a la torre *La Tafari* per a un grup de nois de la parròquia (colònies), s'havia instal·lat no gaire lluny d'allí un campament escolta comandat per Lluís Ramban, amb una Patrulla de minyons, on es practicaven diverses tècniques escoltes com a complement de la vida pròpia del campament. Però en aquest cas van haver de practicar també tècniques defensives, car uns brètols del poble van molestar els nois de les colònies i, parlant en termes clericals, va acabar tot com el rosari de l'aurora quan el mossèn va perdre la paciència i va aplicar els usuals sistemes expeditius, que van tallar de soca-rel les gosadies dels esmentats brètols.

6.- Cal esmentar altres sortides remarcables, com foren la de Santa Creu d'Olorda el juny del 1958, on sembla que es va fer la segona acampada i pernocta després del precedent de Sant Ponç, un temps abans. També la feta pel Clan a Sant Llorenç de Munt cap al 1958 i, també la conjunta del Clan i caps de Patrulla al castell de Sant Jaume, el setembre de 1958.

Estol : Llobatons

Tenim coneixement de les sortides següents:

1.- Amb tendes de campanya per pernoctar: Tiana (Maresme), el 1960: va durar de 2-3 dies i la cap fou M. Dolors Martí. Els acompanyants foren: Josep M. Martí i Joan M. Puiggròs. Potser algun altre guia.

2.- Sortides d'un sol dia:

Foren molt nombroses i puc esmentar les següents:

- Molt sovint a Santa Creu d'Olorda
- La Salut de Sant Feliu
- Sant Vicenç dels Horts
- Riells del Montseny
- Vallvidrera
- Corbera

Activitats. D'esquerra a dreta: Ricardo de Campos i Gutiérrez, Joan Flix i Sorolla, Enric Vendrell i Galofré, Xavier Puiggròs i Modolell i Pere Font i Grassa. (Col.lecció: Ricardo de Campos i Gutiérrez)

d) El Cau

El Cau era com el "quarter general", per entendre'ns. Mossèn Josep Martorell ens va deixar ocupar un petit local que hi havia a la plaça J. Verdaguer, al mateix costat de les escales de la parròquia (maig 1958).

Les fustes d'embelliment, troncs serrats per la meitat, les va proporcionar Josep Bullich. La roba de xarpellera la va facilitar Joaquim Carbonell. O sia, que les parets del petit Cau quedaven repartides entre els troncs i la

xarpellera, meitat i meitat, aproximadament. Lluís Ramban va treballar de valent per adaptar tots els troncs a les parets i, crec recordar, també a la porta d'entrada. Joan M. Puiggròs va fer una petita instal·lació elèctrica força rudimentària però que resistí fins a la desfeta de l'Agrupament.

Allí teníem les reunions i la nostra cadira particular feta d'artesanía (troncs i pells i el que vulgueu).

Per guanyar alguna pesseta, fèiem, un pessebre per Nadal i amb música de nadeses o bé clàssica, invitàvem a entrar els feligresos i els insinuàvem que fessin la bona obra (BO) d'ajudar-nos econòmicament. Això va anar força bé.

El Cau era també el magatzem on guardàvem les tendes i el material d'acampada. En fi, sempre que passo pel davant del Cau, penso que allí dins hi ha un meravellós bocí de la meva història i de la dels meus companys escoltes.

e) Configuració de les unitats i els seus caps

Malgrat el temps transcorregut, he intentat confegir una relació dels integrants de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas, amb l'ajut dels meus antics companys. Voldria demanar la comprensió del lector si em deixo algun antic membre o bé introdueixo alguna inexactitud al respecte.

La configuració de l'Agrupament venia a ser, aproximadament, aquesta:

CA:	Xavier Puiggròs i Modolell	Membres:	Pere Font i Grasa Ricard Segura i Romero Francesc Izquierdo i Amigó Àngel Jiménez i Huertas Sergi Requesens i Berga
Clan - Guies			
Cap de Clan:	Josep Quintana i Cortès		
Membres del Clan:	tots els caps d'Agrupament, del mateix Clan, de Secció i també Josep Bullich i Rañé i Lluís Ramban i Jordà (ajudant de Secció).	<u>Patrulla Castors</u>	
		Cap:	Ricardo de Campos i Gutiérrez
		Membres:	Joan Flix i Sorolla Joan Camats i Aznàrez Jordi Prats i Picó Jordi Farràs i Xarles
Secció - Minyons		<u>Patrulla Panteres Negres</u>	
Cap de Secció:	Joan M. Puiggròs i Modolell	Cap:	Enric Vendrell i Galofré
Ajudant de Secció:	Lluís Ramban i Jordà	Membres:	Jordi Figueras i Piñol Jordi Pons i Cortada
<u>Patrulla Esquirols</u>			
Cap:	Joaquim Carbonell i Calders		

Estol-Llobatons

Cap (Akeela): M.Dolors Martí i Berga
Cap (Akeela): Montserrat Modolell i Ribalta

Llobatons: Daniel Cardona i Pera
Francesc Blasco i Urpinell
Josep Requena i Gallardo
Gaspar Orriols i Tubella
Pere Orriols i Tubella
Germans Hervàs
Lluís Bullich i Rañé
Jordi Gironès i Vilardebó
Jordi Vallespí
Marcel·lí Camats i Aznàrez

Carles Gros i Martín
Miquel Vives i Cortès
Francesc Obiols i Bou
Salvador Vendrell i Galofré
Joan Malaret i Julià
Josep M. Rius
Antoni Malaret i Julià
Daniel Gros i Martín
Josep Nicolàs i Bellido
Josep M. López i Frigola
Josep M. Carbonell
Francesc Carbonell
Josep Pons
... Mora
Jordi Pons

I, molt possiblement, me'n deixo alguns més.

f) Activitats desenvolupades durant aquest trienni

Us podeu fer una idea de la immensa activitat desenvolupada per l'Agrupament Escolta Doctor Tenas en aquest trienni, per la següent relació d'activitats que comprèn del febrer de 1958 al maig de 1959.

Del juny de 1959 al final de 1961, quan ve el daltabaix del grup, no ens ha arribat cap relació, però podeu estar segurs que, va ser superior a la que ara us presento.

Penseu, doncs, el que va significar interrompre aquesta activitat sobtadament :

1958

Febrer:

-Primeres reunions i sortides els diumenges

Març:

-lr camp. Preparació per als caps de l'escoltisme

-Reunions els dissabtes al casal parroquial amb els escoltes

Abril:

- Es funda l'Estol (Llobatons)
- Primera sortida escolta seriosa a Sant Ponç
- El senyor rector facilita el Cau
- Organització de les patrulles

Maig:

- 2 Reunions del Clan i sortida a Sant Llorenç de Munt
- 2 Sortides de Secció (Minyons)
- 1 Sortida d'Estol (Llobatons)
- 1a imposició de fulards

Juny:

- Sortida de la Secció a Santa Creu d'Olorda
- Exàmens

Juliol:

- Sortida caps de Patrulla al castell d'Aramprunyà (3 dies)

Agost:

- 1r camp d'estiu a La Costa (Montseny) 9 Minyons

Setembre:

- Reorganització i començament de curs
- 2 sortides i reorganització de l'Estol (Llobatons)
- 2 sortides de Secció a Gelida i al castell de Sant Jaume
- la sortida per a caps de Patrulla

Octubre:

- Reunió de caps Patrulla els dissabtes
- Sortida de caps de Patrulla

Novembre:

- Reunions del Clan
- Promesa de 4 guies
- la Reunió de pares

Desembre:

- Inauguració del Cau amb un pessebre
- Camp de formació de caps a Terrassa
- Sortida de l'Estol
- Curset de pionerisme: campament de 3 dies

1959

Gener:

- 2 sortides per preparar promeses
- Adquisició de material d'acampada

Febrer:

- Sortida de l'Estol a Vallvidrera
- Sortida de caps de Patrulla
- Imposició de fulards als caps de Patrulla
- Vetlla escolta per als caps de Patrulla
- Promesa dels primers Minyons (Secció) a Sant Cugat

Març:

- 1 sortida de la secció i del Clan
- 3 Sortides de la secció (Riells, Mollet, Sta.Creu)
- CEP al Montnegre

Abril :

- Sortida a Sant Pere Màrtir (caps de Patrulla)
- Diada de Sant Jordi : foc de camp solemne

Maig:

- Sopar al Pou del Vernís (Sant Pere Màrtir) com a aventura escolta
- 2 Sortides de Secció a can Farriol i a Sta. Creu
- Participació en el *Mercat de Calaf* (festa escolta d'àmbit general).

A això cal afegir les conferències, cursets, reunions, relacions amb d'altres agrupaments, etc. als quals havien d'assistir els caps de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas, per la seva vinculació amb la DDE.

g) Altres referències interessants d'aquest període

1.- Reunions de pares:

Hi va haver unes quantes assemblees de pares dels Minyons i Llobatons (respectivament, Secció i Estol).

No pocs expressaven unes certes reticències davant la nostra joventut i els perills que podien córrer els nois encomanats a la nostra tutela. Val a dir que, en aquest aspecte, l'actitud de mossèn Josep Martorell fou molt correcta, ja que assumí la confiança en els caps escoltes i, tranquil.litzà alguns pares

massa inquiets pels seus nois. Tot i això, nosaltres seguíem exposant als pares la marxa de l'escoltisme a Sant Just Desvern, la nostra planificació futura i els problemes de l'Agrupament.

No ens han arribat ressenyes concretes d'aquestes assemblees, però sí referències que es van celebrar.

2.-“Clar de lluna”

Era una petita esplanada que hi havia entre les masies de can Padrosa i can Vilà. Allà vam celebrar focs de camp i crec recordar alguna acampada. El lloc era suggestiu i misteriós per als escoltes, car era solitari i apte per congregar els escoltes al voltant del foc, il·luminats per la claror difosa de la Lluna, tot celebrant els rituals escoltes, profundament integrats en unes cerimònies intensament viscudes.

Donada la seva proximitat a Sant Just Desvern, quan hom sentia la consigna del “Clar de lluna” no en dubtava pas de fer cap a aquell indret per retrobar la natura i la nit misteriosa de les teies d'un foc de camp, tot honorant amb els nostres cants la presència rutilant de la Lluna al bell mig del cel.

3.- “Pou del Vernís”

Situat a la carena de Sant Pere Màrtir, amb l'entrada per un pou de boca ampla que donava a una petita sala interior, era part de l'aventura escolta d'allò desconegut. Havíem fet algunes visites a aquell lloc, fins i tot com a entrenament d'escalada, però per la seva perillositat el vam abandonar definitivament.

1.4.- Relacions amb la parròquia

L'escoltisme, doncs, s'anava enfortint i adquiria seguretat en la pròpia organització i una elevada moral i dinamisme els seus membres. Per altra banda, la DDE disposava ja d'una sòlida estructura i el seu suport a totes les unitats escoltes era excel·lent.

En el terreny patriòtic, tot i els escarafalls de les joventuts i dels comandaments falangistes que no se'n sabien avenir del fet que sortissin escoltes pertot arreu i s'esveraven cada cop més en comprovar com augmentaven i s'enfortien els enemics de la pàtria, especialment en sentir-

se en franca minoria quan coincidien amb les nombroses unitats escoltes uniformades al bell mig de la natura.

Tot i que a Sant Just Desvern va imperar el respecte entre l'escoltisme i la Falange, no ens van estalviar algunes bretolades, prou innocents si tenim en compte les sofertes per altres agrupaments veïns com, per exemple, l'Agrupament Escolta Sant Jordi d'Esplugues de Llobregat.

Però la parròquia passava factura per l'aixopluc legal i es produïen, prou sovint, confrontaments entre mossèn Josep Martorell i Vallbé, rector d'aquesta i els caps de l'A. E. Doctor Tenas. Les dues posicions eren ben clares: els escoltes exposaven al senyor rector que aquest moviment necessitava llibertat per fer sortides i desenvolupar una vida autònoma, que si el senyor rector ens obligava a participar en actes pietosos, processons, oficis litúrgics o serveis parroquials, aliens a la nostra estricta tasca escolta, atacava de soca-rel l'essència de l'escoltisme. El senyor rector es mantenia impàvid davant la seva concepció piramidal de la parròquia. Tots a servir a la parròquia. I nosaltres anàvem, segons ell, per lliure. Ambdues posicions eren irreconciliables. Per als escoltes, perquè cedir era condemnar l'escoltisme i els nostres ideals. Per al senyor rector, perquè entenia la nostra posició com una rebel·lia d'un jovent que s'hauria de morir de ganes de servir la parròquia i, en canvi, se n'anava per aquests mons de Déu, quan la parròquia organitzava actes santificadors per a la feligresia. I nosaltres responíem que trobàvem Déu al bell mig de la natura i que era la millor manera que ho podíem fer entendre al jovent.

Aquell temps fou dur, molt dur. Mossèn Josep Martorell era un home fred, distant i impenetrable, que imposava el respecte, no exempt de temor. Era un excel·lent orador i amb un profund sentit del treball, de l'ordre i de la disciplina. Era, també, molt legalista i mantenia una disciplina fèrria en tot allò que depenia d'ell. Excel·lent polític de portes enfora però inflexible pel que fa a les seves idees i realitzacions a l'interior de la parròquia. La seva concepció estrictament piramidal de l'organització parroquial era inamovible.

Si bé al principi de prendre possessió de la parròquia dels sants Just i Pastor, contemplava amb una certa simpatia el moviment escolta i fins i tot el va ajudar prou al principi, a mesura que va anar organitzant l'estructura piramidal abans esmentada, es va adonar que els escoltes no hi encaixaven gens ni mica, almenys amb el tarannà dels qui emparava la parròquia.

I això era un contrasentit que no podia acceptar i que va provocar

successius enfrontaments fins a desembocar en un carreró sense sortida, com descriuré més endavant. Cal afegir, però, que no fou aquesta una situació conflictiva exclusiva de Sant Just Desvern. Lamentablement, en aquells moments, molts senyors rectors seguien sense entendre el mètode educatiu escolta i cada vegada que ens reuníem els caps escoltes a Barcelona, ens adonàvem que els enfrontaments amb els respectius rectors eren el nostre pa de cada dia per gairebé tots els presents, excepte els pocs afortunats que eren compresos, ajudats i animats a explicar la fe al jovent amb el meravellós llenguatge de la natura.

1.5.- La desfeta

Com us deia, els escoltes érem unes peces que no encaixàvem en el conjunt piramidal de la parròquia, segons la geometria mental de mossèn Josep Martorell .

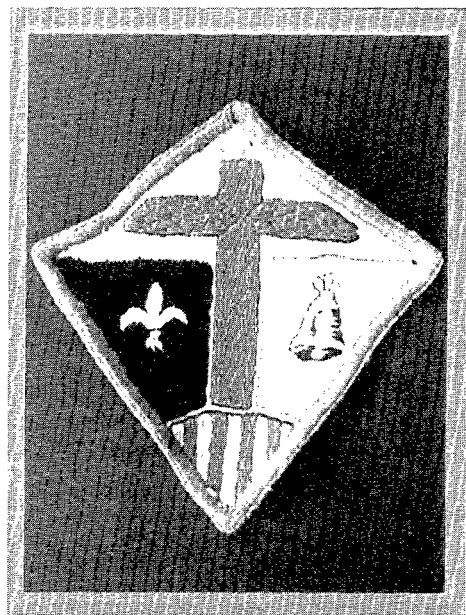
Les picabaralles i les diverses situacions desagradables que es prodigaven cada vegada més sovint i amb més força eren el preludi del trencament. I així fou a finals de 1961.

Un dia, el senyor rector va citar els germans Puiggròs al seu despatx, com a responsables de l'escoltisme local en aquell moment. Xavier Puiggròs era el cap d'Agrupament i Joan M. Puiggròs, el cap de Secció.

L'entrevista prometia ser emocionant perquè ens vam tancar al despatx parroquial. La proposta de mossèn Josep Martorell ens va deixar freds. Interessava que els escoltes anessin plegats en uniforme a un acte de la parròquia, crec recordar que es tractava de la visita del bisbe. Calia mobilitzar, doncs, tots els seus efectius, que fessin força patxoca i donar una meravellosa impressió de la força i organització del jovent parroquial.

Em penso que el senyor rector ja intuïa la nostra resposta que, com era lògic, fou taxativament negativa, atès que no volíem manipular els nostres escoltes amb la solemne ridiculesa i esperit triomfalista que es copsava en aquella proposta.

Després de sentir la nostra negativa, que crec ja s'esperava, mossèn Josep Martorell ens va demanar formalment que presentéssim voluntàriament la nostra dimissió com a caps del moviment escolta local, car entenia que no volíem fer un servei a la parròquia i, per tant, ens situàvem, com si diguéssim, fora de la llei.

Escut de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas. (Fotografia: Lluís Ramban i Jordà. Col.lecció: Josep Bullich i Rañé)

L'entrevista s'interrompé en aquest punt. No hi hagué cap dimissió. Ben al contrari. Es van convocar d'immediat tots els membres de l'Agrupament per prendre una decisió al respecte.

La reunió general tingué lloc la nit del següent dia, al domicili dels germans Puiggròs, a la rambla de Sant Just Desvern. Després de l'exposició dels fets i de la discussió del tema es féu evident que, en tals circumstàncies, no era possible desenvolupar dignament la tasca escolta, ja prou malmesa pels anteriors enfrontaments. Es decidí, doncs, per unanimitat, que l'actitud més digna era trencar els lligams amb la parròquia, prescindir de l'aixopluc legal rebut fins aquell moment i integrar-se a un altre agrupament de la comarca, amb qui manteníem excel.lents relacions veïnals.

Entretant, mossèn Josep Martorell va citar al despatx parroquial els altres membres significats de l'Agrupament. Podria esmentar ací Josep Bullich, Lluís Ramban, Josep Quintana i Joaquim Carbonell.

L'exhortació del senyor rector es va basar en un nou ordre de l'AE Doctor Tenas. Fou de fet un monòleg que s'interrompé quan Josep Bullich li va comunicar que plegava tot l'Agrupament. En aquest punt li van fallar els càlculs al senyor rector que no s'esperava una decisió col·lectiva d'aquesta mena. Potser aleshores mossèn Josep Martorell es va adonar que el problema de fons no radicava en els germans Puiggròs, sinó en causes molt més profundes i generalitzades. Ja era massa tard i l'escoltisme a Sant Just Desvern estava, definitivament, ferit de mort.

Acte seguit, els esmentats escoltes van baixar al Cau i van recollir les tendes de campanya que, provisionalment, es van repartir per diverses cases, mentre no es decidia què calia fer amb el material.

Així doncs, aquest fou el final del Clan i de la Secció de l'AE Doctor Tenas, és a dir, del seu nucli essencial.

Només va continuar un cert temps l'Estol que, a cura de Montserrat Modolell, va seguir utilitzant el Cau i fent petites excursions, durant un període aproximat de 12 a 18 mesos.

Finalment, cap al 1962 deixà d'existir aquest Estol. Es clausurà el Cau i es tancà definitivament la història de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas, que tant havia costat de començar.

1.6.- Una valuosa referència a un passat que ha deixat empremta a Sant Just Desvern: Josep Montserrat i Torrents (1958-1961)

En aquells anys difícils per al nostre país, a les acaballes dels cinquanta, Sant Just Desvern va comptar amb l'eficaç treball d'un excelent educador, aleshores sacerdot catòlic, que ha esdevingut una fita molt significativa per a aquesta vila.

No podem ometre testimonis d'aquesta mena, si volem definir l'època en què comença a aflorar un retrobament de la nostra identitat com a poble europeu i la d'un col·lectiu confessional, que intenta alliberar-se dels triomfalismes que mantenien encara relativament recents fets de la Guerra Civil, defensats a ultrança per mantenir subjugat un clamorós projecte de llibertat, que al cap de pocs anys esdevindria imparabile.

Personatges com Josep Montserrat i Torrents són una bona referència per conèixer els qui van lluitar per avançar col·lectivament en aquest llarg camí cap a la llibertat. La personalitat de Josep Montserrat es podria emmarcar en l'honesta recerca de les actituds ètiques del fet humà. Però, preferim que el lector opini per ell mateix, segons la versió extractada de l'entrevista que us presentem acte seguit i en la qual s'exposen diverses facetes de notable interès per a la nostra vila.

Josep Montserrat i Torrents, com a vicari de la parròquia dels sant Just i Pastor de Sant Just Desvern. L'Església catalana d'aquell temps.

La primera referència de Josep Montserrat i Torrents la trobem durant l'època en què mossèn Pere Montserrat, el seu oncle, era rector de la parròquia dels sant Just i Pastor de la nostra vila, entre els anys 1954 i 1955.

Com sia que l'Escola Núria, d'àmbit parroquial, necessitava d'un titular oficial, va ocupar aquest càrrec, com a mestre titulat, el qui seria posteriorment vicari de la parròquia, Josep Montserrat, en aquells moments encara no ordenat sacerdot. Vegeu, si més no, com ho explica ell mateix :

“.....En aquell temps ja actuava com a director d'una escola i, per aquesta raó, em vaig convertir en mestre de l'Escola Núria i en el seu director. Això abans d'ésser ordenat. Un cop ordenat, li vaig comunicar al bisbe que era obvi que el millor lloc a ocupar era prosseguir la meva tasca directiva i pedagògica a Sant Just Desvern.

Això va significar que m'ocupava primordialment de les escoles i, de forma secundària, de la parròquia. L'aleshores rector de la parròquia, mossèn Josep Martorell i Vallbé hi va estar d'acord...”

Doncs bé, és en aquest context que Josep Montserrat dóna un impuls decisiu a l'escoltisme que s'anava formant a la parròquia, aportant la seva pròpia experiència escolta.

L'entrevista que reproduïm ací incideix de ple en la seva tasca educadora respecte a l'incipient moviment escolta que troba a Sant Just Desvern i, també, la vessant religiosa com a futur vicari de la parròquia, un cop ja ordenat.

- Teníeu ja experiència escolta?

"Jo vaig ésser escolta i, per tant, havia fet la promesa, car pertanyia a l'agrupament de mossèn Batlle, ubicat al Casal Nostra Senyora de Montserrat, a Barcelona.

De fet vaig entrar directament a l'etapa de Guia i vaig anar a Anglaterra i també a alguns campaments escoltes a Escòcia. També vaig assistir al Jamboree de Birmingham.

Per altra part, mantenia relacions amb la central dels escoltes de Londres, col.laborant amb alguns articles que després serien publicats a Espanya, cap a l'any 1953 - 1954, a la revista *Distinción*. Aleshores, tenia ja una certa experiència."

Foto 5: Escoltes en una processó de Corpus. D'esquerra a dreta: Jordi Pons, Xavier Puiggròs i Modolell, Ricardo de Campos i Gutiérrez, Lluís Ramban. Al fons Joaquim Carbonell i Calders. En primer terme, els germans Cañelles i Grau. (Col.lecció: Ricardo de Campos i Gutiérrez)

- Què en pensàveu, de l'escoltisme?

"Jo pensava que l'Església havia simplement d'exercir una funció supletòria en l'escoltisme que existia en aquell temps a Catalunya.

L'escoltisme era un moviment laic i no tenia per què ser religiós. Havia nascut a Anglaterra, en cercles on era present una molt lleu influència maçònica. I s'havia desenvolupat en ambients laics, com un sistema d'educació sense cap mena d'oposició religiosa i, a la vegada, sense voler participar de cap religiositat en especial."

- I a Catalunya?

"Jo, en aquells moments, pensava que l'Església de Catalunya havia de protegir l'escoltisme mentre aquest fos perseguit pel franquisme, però no s'havia d'ocupar d'adoctrinar-lo.

I és el que vaig fer a Sant Just Desvern.

Jo recordo que quan es va parlar de la creació de l'Agrupament, vaig decidir de fer de paraigua però no d'ocupar-me'n. Hi participava essencialment perquè pensava que era l'única manera que els pares permetessin les activitats de llurs fills. Però no perquè pensés que des de la parròquia s'havia de dirigir l'Agrupament. De cap manera.

De seguida vam tenir aquell local al peu de les escales. Jo hi anava una mica, però molt poc, i deixava que fessin el seu camí.

Per tant, no recordo gaire l'Agrupament perquè me'n vaig anar apartant. Creia que aquest havia de fer la seva ruta i nosaltres purament fer de paraigua. D'aquí la crisi quan jo me'n vaig anar.

Mossèn Josep Martorell em tenia molt de respecte. En aquest sentit em deixava fer. I quan jo me'n vaig anar va voler tornar a apoderar-se de l'Agrupament i convertir-lo en un instrument més de la màquina parroquial. És clar, el que jo havia evitat es va produir després. Com que ja no hi era en aquella època, no ho vaig viure tan clarament. Per altra banda, vaig anar a Roma i pràcticament des de la meva anada a Roma, que vaig deixar de tenir tractes amb l'Església catòlica."

- Va actuar lliurement l'Agrupament aquest temps?

"Em sembla recordar que en aquella època els escoltes no van ser instrumentalitzats per servir ni en processons ni en altres coses.

En el meu temps no hi va haver cap conflicte. Jo comprenia perfectament que els escoltes no tenien per què anar a fer de mossos d'esquadra en l'àmbit de la parròquia."

- L'Escola Núria va esdevenir la pedrera dels escoltes ?

"Em sembla que no. Va ser independent. Era més o menys el mateix context social. Tant l'Escola Núria com l'Agrupament es nodrien de les famílies de Sant Just Desvern."

- El moviment escolta actuava com a opositor de cara al règim?

"Això sí. Per moltíssims pares. Els nois no eren del tot conscients d'això, era una manera de fer oposició. Està claríssim. Els pares i els caps escoltes eren un veritable focus d'oposició al règim. I aquest ho sabia perfectament."

- Satisfet del vostre pas per l'escoltisme?

"Els qui hi han passat, normalment en tenen un bon record. L'escoltisme proporciona als adolescents unes expressions i una manera de viure força humanitzadores. Tots els qui hi hem passat ho recordem com una experiència molt gratificant".

Posteriorment, ja en els anys seixanta, es produiria l'evolució definitiva del país cap a una crida de llibertat i recuperació de la nostra identitat.

El nostre arxiver municipal senyor Jordi Amigó i Barbeta, acompanyat per Jordi Cardona i Gelabert, van fer cap a l'entrevista que tingué lloc a la Facultat de Filosofia de la Universitat Autònoma de Bellaterra, de la qual Josep Montserrat i Torrents és professor d'aquesta disciplina, el 25 de gener de 1995. També hi era present l'autor d'aquesta ressenya, Joan M. Puiggròs i Modolell, organitzador de l'entrevista.

Quin dubte hi cap que persones com Josep Montserrat i Torrents van col·laborar eficaçment perquè aquesta imparable marxa cap endavant fos possible? Per això restarà sempre present i profundament vinculat a la història de Sant Just Desvern.

1.7.- Comentaris finals

Quan he parlat amb els meus antics companys escoltes, no semblava pas que haguessin transcorregut ja prop de 33 anys dels fets que he narrat.

Tot recordant aquella època, em confessaven la importància d'aquells temps de joventut, quan van descobrir Catalunya, els companys, la tasca social, l'ordre, la disciplina, l'autodidactisme, l'obertura de nous horitzons, la naturalesa i moltes coses més.

Tot i la curta durada de l'escoltisme que he descrit, servem un grat record d'aquell temps, que hauria pogut ser un bressol de ciutadania per al Sant Just Desvern d'avui. No fou així, lamentablement.

Molts dels escoltes que van abandonar la parròquia s'integraren durant uns 18 mesos al Clan *Serra d'or* d'abast comarcal, format per uns 18 escoltes del Baix Llobregat amb edats superiors als 16 anys. D'altres van plegar definitivament de l'escoltisme. Alguns es van integrar individualment a d'altres moviments.

Per exemple, jo mateix vaig ingressar al Clan Carles Cardó de Barcelona i, més endavant, a l'Agrupament Escolta Sant Jordi d'Esplugues, un cop empadronat a la població veïna, on vaig desenvolupar la tasca de cap d'Agrupament.

Descriure la tasca del Clan *Serra d'Or* s'escapa de la temàtica que ens ocupa. Però sí que cal afegir que va facilitar molt significadament la transició dels escoltes de Sant Just Desvern a la SEAS - III Etapa, on Fulgenci Baños i Pere Orriols esperaven els antics escoltes amb força interès per revifar aquesta secció de l'Ateneu, fet que situo cap al 1963.

Fou allí que hom va lliurar les tendes de campanya recollides anteriorment del Cau escolta i conservades en domicilis particulars durant tot aquest temps. L'Estol, al cap d'un cert temps, va desaparèixer també. Però molts dels seus membres (Llobatons) es van integrar també a la SEAS -III Etapa, tot seguint l'exemple dels més grans i fent costat, una vegada més, als seus antics companys escoltes.

Ja no va restar, doncs, cap escolta més a la parròquia dels sant Just i Pastor.

El Cau, que anys passats bullia de joventut, de projectes, d'ideals, de vida, va romandre en un silenci de mort. La pols va ocupar el lloc que li va deixar aquest silenci.

Havia mort un gran projecte de joventut i havien de passar uns quants anys abans no es reinstal·lés de bell nou l'escoltisme a la parròquia a cura de l'Agrupament Escolta Martin Luther King.

Han passat d'aleshores ençà molts anys. I tot i els anys passats, els antics escoltes de l'AE Doctor Tenas seguim pensant que vam fer el que calia fer.

Així s'escriu la història dels moviments, dels pobles i de les nacions.

Com digué el 1888 el canonge Colléll :

“ No captem el dret de viure
dret que no es compra ni es ven.
Poble que mereix ser lliure,
si no l'hi dónen, s'ho pren..”

Crec que la història de l'Agrupament Escolta Doctor Tenas va interpretar dignament aquesta poesia.

Agraïxo la col.laboració rebuda dels meus companys escoltes: Xavier Puiggròs, Lluís Ramban, Josep Bullich, Josep Quintana, Montserrat Modolell, M.Dolors Martí, Joaquim Carbonell, Enric Vendrell, Ricardo de Campos, Pere Font i Ricard Segura.

També a Jordi Cardona, Montserrat Obiols i Joaquim Gomis.